

Cultuurparticipatie op Curaçao 2016

Resultaten van het Participatieonderzoek 2016

Cultuurparticipatie op Curaçao 2016

Nicole T. Wever, MSc.

Centraal Bureau voor de Statistiek Curaçao

Adres: WTC-Building, Piscaderabay z/n

Phone: (599-9) 839-2300

Email: info@cbs.cw

Website: www.cbs.cw

Facebook: www.facebook.cw/cbscur

Copyright

© Willemstad, Central Bureau of Statistics, 2017

De inhoud van deze publicatie kan worden geciteerd, mits de bron nauwkeurig en duidelijk wordt vermeld

ISBN: 978-99904-5-075-0

Voorwoord

Voor u ligt de publicatie van “Cultuur participatie op Curaçao 2016” die gebaseerd is op data uit het Participatieonderzoek dat door het Centrale Bureau voor de Statistiek (CBS) Curaçao in 2016 is uitgevoerd. In dit onderzoek is getracht om inzicht te krijgen in de mate van participatie van de bevolking van Curaçao op sportief en cultureel gebied. Er is door het CBS een behoefte geconstateerd binnen de cultuursector naar geactualiseerde cijfers over de culturele participatie van de Curaçaose bevolking.

Om tot het huidige meetinstrument te komen zijn zowel lokale als internationale onderzoeken naar cultuurparticipatie bestudeerd en hebben gesprekken plaatsgevonden met belangrijke actoren uit de cultuursector om het instrument toe te spitsen op de lokale behoefte. Om in de toekomst aan deze behoefte te blijven voldoen is het van belang om dit onderzoek binnen enkele jaren te herhalen.

Drs. S. de Boer
Directeur CBS

Dankwoord

Allereerst zou de projectleider van dit onderzoek de collega's van het CBS willen bedanken voor hun bijdrage en ondersteuning aan het Participatieonderzoek.

Uit de afdeling veldwerk, hoofd veldwerk (Lizmari Fecunda-Manuela), de coördinator van het onderzoek (Gwendolyn Sparen), de codeurs (Ruthmila Eisden en Filomena Valks), en de 44 enquêteurs voor het uitvoeren van het onderzoek.

Voor het waarborgen van de data kwaliteit gaat een dank uit naar de medewerkers van de afdeling automatisering en afdeling methodologie. Aan Lysandra de Meza voor het programmeren van de vragenlijst voor tabletgebruik en voor alle additionele ondersteuning, aan Gregory Lai voor het controleren en updaten van de tablets en voor het dienen als ICT helpdesk voor de enquêteurs en aan Leander Kuijvenhoven voor het uitvoeren van de steekproeftrekking en de ophoging van het data bestand.

Alle collega's uit het CBS die via overleggen een bijdrage aan het onderzoek hebben geleverd. Voornamelijk aan waarnemend hoofd SDS (Ellen Maduro) en hoofd Publicatie en Inlichtingen (Harely Martina).

Als laatste, maar zeker niet als minste gaat een dank uit naar NAAM, UNESCO, Ministerie OWCS en onafhankelijk expert Rose Mary Allen die een bijdrage hebben geleverd aan dit onderzoek in de vorm van stakeholder.

Samenvatting

Cultuurparticipatie is belangrijk omdat het vorm geeft aan de identiteit van mensen. Bij jongeren draagt het bij aan het ontwikkelen van creatieve competenties die ze in hun latere leven zouden kunnen gebruiken, bij volwassenen zorgt het voor ontspanning en verbetering van bestaande vaardigheden en bij ouderen geeft cultuurparticipatie het leven een vernieuwde betekenis via opgebouwde sociale contacten. In dit onderzoek is gekeken naar verschillende vormen van cultuurparticipatie namelijk het meedoen aan culturele activiteiten op actieve, passieve of ondersteunende wijze.

Voor dit onderzoek werd gebruik gemaakt van een aselechte steekproef onder de huishoudens van Curaçao. In totaal hebben 3361 respondenten meegedaan aan het onderzoek. Om een beter beeld te krijgen van over demografische groepen is de mate van cultuurparticipatie uitgesplitst naar leeftijd, geslacht en opleidingsniveau. Er is verder gekeken naar verschillen tussen de bevolking die participeert en de bevolking die niet participeert als het gaat om enkele cultuur gerelateerde onderwerpen.

Enkele interessante resultaten uit het onderzoek zijn:

Actieve cultuurparticipatie; 25,6 procent van de Curaçaose bevolking 6 jaar en ouder heeft in de afgelopen 12 maanden een culturele activiteit beoefend. Vrouwen, de bevolking 6-19 jaar en de bevolking midden opgeleiden doen het meest aan actieve cultuurbeoefening. De meeste beoefende culturele activiteit is zingen. De populariteit van culturele activiteit varieert per geslacht en opleidingsniveau. Cultuurbeoefenaars met gezondheidsbeperkingen voelen zich minder beperkt in het uitvoeren van culturele activiteiten vergeleken met niet cultuurbeoefenaars.

Passieve cultuurparticipatie; 75,3 procent van de bevolking van Curaçao van 12 jaar en ouder woont culturele activiteiten of evenementen bij of bezoekt het als toeschouwer. De bevolking 12-34 jaar en de bevolking laag opgeleiden wonen culturele activiteiten relatief gezien het meest. Er is geen verschil naar geslacht. Naar de film is de meest bezochte of bijgewoonde culturele activiteit. Cultuurbezoekers voelen zich veiliger op en rondom culturele evenementen vergeleken met niet cultuurbezoekers.

Ondersteunende sportparticipatie; 16,1 procent van de Curaçaose bevolking 12 jaar en ouder heeft in de afgelopen 12 maanden een cultureel evenement, culturele organisatie of vereniging gesteund. De bevolking 50-64 jaar doet het meest aan het steunen van cultureel evenement, culturele organisatie of verenigingen. Er is geen verschil naar geslacht of opleidingsniveau. Geld geven is de meest voorkomende vorm van ondersteuning. Cultuurondersteuners voelen zich minder belemmerd door hun financiële situatie om bij te dragen aan de cultuursector dan niet cultuurondersteuners.

Summary

Cultural participation is important as a factor that defines people's identity. It helps youngsters in developing creative skills that may be useful to them later in life, serves as a source of relaxation in adults while allowing them to hone existing skills, and in the case of the elderly, cultural participation gives life new meaning through acquired social contacts. This survey examines different forms of cultural participation in cultural activities: active participation, passive participation and participation by way of support.

A random sample of Curaçao's households was used. In total, 3361 respondents participated in the survey. To obtain a better understanding of the different demographic groups, the levels of participation in sports were broken down by age, sex and educational level, and an analysis was made of how the participating and non-participating populations differ on a number of culture-related topics.

The following are some interesting results of the survey:

Active cultural participation: 25.6 percent of the population of Curaçao aged 6 years and older have participated in some form of cultural activity in the last 12 months. Women, the 6-19 age group and the population with an intermediate level of education are the ones most actively participating in cultural activities. The most common cultural activity practiced is singing. The most popular cultural activities vary by gender and level of education. People with physical limitations who practice some form of cultural expression feel less hindered from participating in cultural activities, than those who do not practice any form of cultural expression.

Passive cultural participation: 75.3 percent of the population of Curaçao aged 12 years and older attend cultural activities or events as spectators. In relative terms, the 12-34 age group and the population with a low level of education attend cultural activities the most. No difference was found by gender. Going to the movies is the cultural activity most commonly practiced. Those who do attend cultural activities feel safer at and around cultural events, compared to those who do not attend such activities.

Supportive cultural participation: 16.1 percent of the population of Curaçao aged 12 years and older have supported a cultural event, organization or association in the last 12 months. The 50-64 age group supports cultural events, organizations and associations the most. No difference was found by gender or level of education. Financial support is the most common type of support given. Those who do support cultural activities feel less hampered in doing so by their financial situation, compared to those who do not support cultural activities.

Resumen

Partisipashon kultural ta importante pasobra e ta definí identidat di hende. E ta yuda hóben desaroyá e kompetensianan kreativo ku nan lo por usa mas lat den bida, serka adulto e ta sirbi komo fuente di relahamentu i ta yuda nan desaroyá nan kapasidatnan eksistente, i serka hende di edat, partisipashon kultural ta duna bida signifikado nobo via e kontaktonan sosial ku nan ta atkerí. Den e enkuesta akí, a opservá e diferente formanan di partisipashon kultural: partisipashon aktivo, pasivo i partisipashon dunando sosten na aktividat kultural.

Pa e enkuesta, a skohe un sierto kantidat di kas di famia na Kòrsou di tal manera ku tur kas tabatin mes tantu chèns di wòrdu skohí (un asina yamá ‘muestra aselektó’). Na tur, e enkuesta a konta ku 3.361 partisipante. Pa por studia e diferente gruponan demográfiko mihó, a parti e nivel di partisipashon kultural a base di edat, sekso i nivel di enseñansa. Tambe a analisá kon esnan ku sí ta partisipá i esnan ku no ta partisipá ta diferensia di otro riba sierto tereno relashoná ku kultura.

Aki ta sigui algun resultado interesante di e enkuesta:

Partisipashon kultural aktivo: 25,6 porshento di poblashon di Kòrsou di 6 aña p’ariba a partisipá na aktividat kultural den e último 12 lunanan. Esnan ku tin mas partisipashon kultural aktivo ta hende muhé, e poblashon di 6-19 aña i e poblashon ku nivel di enseñansa medio. E aktividat kultural mas praktiká ta kantamentu. Popularidat di e diferente aktividatnan kultural ta varia a base di sekso i nivel di enseñansa. Hende ku limitashon di salú ku ta praktiká aktividat kultural ta sinti nan mes ménos limitá pa hasi aktividat kultural, kompará ku esnan ku no ta praktiká aktividat kultural.

Partisipashon kultural pasivo: 75,3 porshento di poblashon di Kòrsou di 12 aña p’ariba a presensia aktividat òf evento kultural òf a bishitá esakinan. Esnan ku, relativamente mirá, ta presensia aktividat kultural mas tantu ta e poblashon di 12-34 aña i e poblashon ku un nivel di enseñansa abou ta. No tin diferensia entre hòmber i muhé. Bai wak pelíkula ta e aktividat kultural mas praktiká. Na komparashon ku hende ku no ta bishitá aktividat kultural, esnan ku sí ta bishitá aktividat kultural ta sinti nan mas safe na e eventonan akí i den nan bisindario.

Partisipashon kultural den forma di sosten: 16,1 porshento di poblashon di Kòrsou di 12 aña p’ariba a duna sosten na un evento, organisashon òf asociashon kultural den e último 12 lunanan. E poblashon di 50-64 aña ta esnan ku ta duna mas sosten na evento, organisashon i asociashon kultural. No tin diferensia entre hòmber i muhé ni pa loke ta trata nivel di enseñansa. Aportá ku sèn ta e manera mas frekvente di duna sosten. Kompará ku esnan ku no ta duna sosten na aktividat kultural, esnan ku sí ta duna sosten na aktividat kultural ta sinti ménos ku nan situashon finansiero ta limitá nan di hasi esaki.

Inhoud

Voorwoord	3
Dankwoord	4
Samenvatting	5
Summary	6
Resumen	7
Lijst van figuren	9
Lijst van tabellen	10
1 Inleiding	12
1.1 Vraagstelling	13
1.2 Definities	14
1.3 Statistische afkortingen	14
2 Opzet	15
2.1 Data verzameling	15
2.2 Data verwerking	15
2.3 Data analyse	16
3 Resultaten	17
3.1 Actieve cultuurparticipatie	17
3.2 Passieve cultuurparticipatie	23
3.3 Ondersteunende cultuurparticipatie	28
4 Tot slot	30
Literatuurlijst	31
Bijlage 1: Uitsplitsingen actieve participatie	32
Bijlage 2: Uitsplitsingen passieve participatie	37

Lijst van figuren

Figuur 1. 'Hoe vaak heeft u in de afgelopen 12 maanden in de vrije tijd als hobby de volgende activiteiten gedaan?'	19
Figuur 2. 'In welke mate wordt u belemmerd door deze beperking of aandoening?'	22
Figuur 3. 'Hoe vaak heeft u in de afgelopen 12 maanden in uw vrije tijd een bibliotheek bezocht?'	25
Figuur 4. Bibliotheekbezoek per leeftijdscategorie	26
Figuur 5. 'Hoe vaak heeft u in de afgelopen 12 maanden culturele onderwerpen gevolgd via deze mediavormen?'	27

Lijst van tabellen

Tabel 1. Actieve cultuurparticipatie naar leeftijd en geslacht	17
Tabel 2. Frequentie van beoefende culturele activiteit (25,6% van de totale bevolking)	18
Tabel 3. “Kunt u aangeven of u in de afgelopen 12 maanden aan de volgende activiteiten hebt meegedaan?” (in %)	19
Tabel 4. Tevreden of zeer tevreden over accommodatie waar er culturele activiteiten worden uitgevoerd (in %)*	20
Tabel 5. Verschil in mening cultuurbeoefenaars en niet cultuurbeoefenaars over cultuur onderwerpen*	21
Tabel 6. Verschil in mening cultuurbeoefenaars en niet cultuurbeoefenaars over ondersteuning aan de cultuursector*	21
Tabel 7. Verschil in mening cultuurbeoefenaars en niet cultuurbeoefenaars over de meerwaarde van meedoen aan cultuur activiteiten*	21
Tabel 8. Verschil in mening cultuurbeoefenaars en niet cultuurbeoefenaars over gevoel van veiligheid rondom culturele evenementen*	21
Tabel 9. Type beperking of aandoening (in %)	22
Tabel 10. Passieve cultuurparticipatie naar leeftijd en geslacht	24
Tabel 11. bezochte of bijgewoonde culturele activiteiten (75,3% van de totale bevolking)	24
Tabel 12. Wat was de reden voor het bibliotheek bezoek? (in %)	26
Tabel 13. In welke talen heeft u de gedrukte of e-boeken gelezen? (in %)	27
Tabel 14. Verschil in mening cultuurbezoekers en niet cultuurbezoekers over ondersteuning aan de cultuursector*	27
Tabel 15. Verschil cultuurbezoekers en niet cultuurbezoekers over veiligheid rondom cultuurevenementen*	28
Tabel 16. Ondersteunende cultuurparticipatie naar leeftijd en geslacht	29
Tabel 17. Frequentie van vormen van ondersteuning van culturele activiteiten (16,1% van de totale bevolking)	29
Tabel 18. Verschil in mening cultuurondersteuners en niet cultuurondersteuners over ondersteuning aan de cultuursector*	29
Tabel 19. Frequentie van beoefende culturele activiteit (Man)	32
Tabel 20. Frequentie van beoefende culturele activiteit (Vrouw)	32
Tabel 21. Verdeling van geslacht per beoefende culturele activiteit	32
Tabel 22. Frequentie van beoefende culturele activiteit (Lage opleidingsniveau)	33
Tabel 23. Frequentie van beoefende culturele activiteit (Midden opleidingsniveau)	33
Tabel 24. Frequentie van beoefende culturele activiteit (Hoge opleidingsniveau)	33
Tabel 25. Verdeling opleidingsniveau per beoefende culturele activiteit	34
Tabel 26. Frequentie van beoefende culturele activiteit (6-11)	34
Tabel 27. Frequentie van beoefende culturele activiteit (12-19)	34
Tabel 28. Frequentie van beoefende culturele activiteit (20-34)	35
Tabel 29. Frequentie van beoefende culturele activiteit (35-49)	35
Tabel 30. Frequentie van beoefende culturele activiteit (50-64)	35
Tabel 31. Frequentie van beoefende culturele activiteit (65+)	36
Tabel 32. bezochte of bijgewoonde culturele activiteiten (man)	37
Tabel 33. bezochte of bijgewoonde culturele activiteiten (vrouw)	37
Tabel 34. verdeling van geslacht per bezochte of bijgewoonde culturele activiteit	38
Tabel 35. bezochte of bijgewoonde culturele activiteiten (Lage opleidingsniveau)	38
Tabel 36. bezochte of bijgewoonde culturele activiteiten (Midden opleidingsniveau)	39

Tabel 37. bezochte of bijgewoonde culturele activiteiten (Hoge opleidingsniveau)	39
Tabel 38. verdeling van opleidingsniveau per bezochte of bijgewoonde culturele activiteit	40
Tabel 39. bezochte of bijgewoonde culturele activiteiten (12-19).....	40
Tabel 40. bezochte of bijgewoonde culturele activiteiten (20-34).....	41
Tabel 41. bezochte of bijgewoonde culturele activiteiten (35-49).....	41
Tabel 42. bezochte of bijgewoonde culturele activiteiten (50-64).....	42
Tabel 43. bezochte of bijgewoonde culturele activiteiten (65+).....	42

“Culture is the arts that elevated to a set of beliefs”

Thomas Wolfe (1900-1938)

1 Inleiding

Participatie aan arbeid en scholing is van belang voor een evenwichtige ontwikkeling van de mens. Voor wat betreft arbeid en scholing heeft het CBS middels onderzoek – Arbeidskrachtenonderzoek (AKO) en Census – reeds een beeld van de situatie op Curaçao. Het AKO wordt jaarlijks uitgevoerd en de Census om de tien jaar.

Minstens zo belangrijk voor een mens is de deelname aan activiteiten op sportief en cultureel gebied. Vanuit de samenleving is een toenemende behoefte aan informatie over participatie aan sociaal-culturele activiteiten (bron: gesprekken met stakeholders).

In 1999 was er voor het laatst een participatieonderzoek door het CBS uitgevoerd, als onderdeel van het POTOSO onderzoek. POTOSO bestond uit een Participatieonderzoek (PO), Toerismeonderzoek (TO) en een Slachtofferonderzoek (SO). Het PO gedeelte gericht was op het verkrijgen van informatie over de mate waarin de bevolking van de Nederlandse Antillen deelneemt aan maatschappelijke activiteiten op het gebied van sport & cultuur.

Gebaseerd op de bestaande behoefte naar actuele informatie hierover, heeft het CBS besloten om een onderzoek van Sport en Cultuur Participatie uit te voeren. Hoewel het Participatieonderzoek (PO) participatie in zowel de sport als de cultuursector onderzocht, worden in huidige publicatie alleen de resultaten van cultuur behandeld. Sport is in een eerdere publicatie belicht.

Nadat er in hoofdstuk 1 het belang van cultuurparticipatie en wat het inhoudt is uitgelegd wordt in het volgende hoofdstuk ingegaan op de opzet en methodologie van het onderzoek. In hoofdstuk 3 worden de resultaten van cultuurparticipatie behandeld waarbij zowel beschrijvende resultaten als verklarende statistieken van de verschillende vormen van participatie worden uitgewerkt. De publicatie wordt afgesloten met enkele slotopmerkingen.

Cultuur

In de meest brede zin omvat cultuur alles wat de samenleving voortbrengt waaronder menselijke handelingen, artefacten en betekenisgevingen van een land (SCP, 2014). Cultuur bevat zowel materiele als immateriële aspecten. Dit betekent dat elk land een eigen invulling heeft van wat cultuur betekend. Hoewel dit het geval is moet er rekening worden gehouden met dat cultuur dynamisch is en dat culturen elkaar kunnen beïnvloeden zodra de dragers van cultuur in contact met elkaar komen.

In de praktijk is cultuur een term met verschillende invullingen en betekenissen. Cultuur kan bijvoorbeeld lopen van een brede invulling (algemene kunsten) tot aan een lokale invulling (tradities). Het Nederlandse cultuurbeleid verdeelt cultuur in drie terreinen; Materieel en immaterieel cultureel erfgoed; Media, letteren, bibliotheken; Kunsten. In het Curaçaose cultuurbeleidsdocument “Rumbo pa un independensia Mental; Konosé bo historia i kultura pa bo konosé bo mes” (Rosalia, 2001) worden handvatten gegeven voor het vormen van een nieuw cultuurbeleid voor Curaçao. Om dit te bereiken wordt in het beleidsdocument benadrukt dat aandacht besteedt moet worden aan de aspecten Onderwijs, Onderzoek, Infrastructuur, Kapitaal en Stimulans om verdere ontwikkelingen in de cultuursector te stimuleren.

Via gesprekken met belangrijke actoren uit de Curaçaose cultuursector is er besloten om voor de invulling van de Curaçaose cultuur zowel een humanistische benadering waarbij de traditionele hoge cultuur, waaronder letteren en de schone kunsten wordt meegenomen als een symbolische benadering te gebruiken waarbij aandacht wordt besteedt aan het historisch doorgegeven patroon welk wordt belichaamd door symbolen (Laermans, Vandoorne & Waege, 2003).

Cultuurparticipatie

Cultuurparticipatie is de deelname aan een willekeurige vorm van cultuur. Het gaat hierbij om dat men deel uitmaakt van een cultuur en deze cultuur levendig nabootst (Lievens, 2005). Cultuurparticipatie is belangrijk omdat het vorm geeft aan de identiteit van mensen. Bij jongeren draagt het bij aan het ontwikkelen van creatieve competenties die ze in hun latere leven zouden kunnen gebruiken. Bij volwassenen zorgt het voor ontspanning en verbetering van bestaande vaardigheden en bij ouderen kan cultuurparticipatie het leven een vernieuwde betekenis geven via opgebouwde sociale contacten (Raad voor Cultuur, 2014).

Het doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in de mate van participatie van de bevolking van Curaçao op cultureel gebied wat kan bijdragen aan de aangegeven behoefte aan informatie binnen de Curaçaose cultuursector.

1.1 Vraagstelling

De hoofdvraag van deze publicatie luidt:

Hoe is het gesteld met de cultuurparticipatie van de bevolking van Curaçao op gebied?

Om deze vraag te kunnen beantwoorden worden de volgende deelvragen expliciet belicht:

1. In welke mate neemt de bevolking actief deel aan culturele activiteiten?
2. In welke mate neemt de bevolking passief deel aan culturele activiteiten?
3. In welke mate neemt de bevolking ondersteunend deel aan culturele activiteiten?

1.2 Definities

Actieve cultuurparticipatie:

Zelf betrokken zijn (als amateur) bij de beoefening en uitvoering van culturele activiteiten.

Ondersteunende cultuurparticipatie:

Het bijdragen aan de cultuursector in de vorm van bijvoorbeeld tijd of geld.

Passieve cultuurparticipatie:

Het bijwonen (als toeschouwer) of volgen van culturele evenementen.

Cultuur beoefening:

Alle culturele activiteiten behalve de culturele activiteiten die scholieren tijdens schooluren beoefenen of die een volwassene als onderdeel van werk beoefend.

Cultuurparticipatie:

Het beoefenen van culturele activiteiten (actief) en het volgen / bezoeken van culturele activiteiten en/ of geïnteresseerd zijn in culturele activiteiten (passief).

1.3 Statistische afkortingen

M	Gemiddelde
SD	Standaarddeviatie, maat voor de spreiding van een verdeling
t	t-waarde, toetsingsgrootte
p	p-waarde, overschrijdingskans
d	Cohen's <i>d</i> , maat voor effectgrootte

2 Opzet

2.1 Data verzameling

Dit onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een aselechte steekproef onder huishoudens van Curaçao. De steekproef is getrokken uit het adressenbestand van het bevolkingsregister van Curaçao (“Kranshi”). Het gaat hierbij om de niet institutionele bevolking. De totale steekproefomvang bedroeg N= 2500 huishoudens. Met deze steekproefomvang is rekening gehouden met een non-respons van 20%.

De data verzameling vond plaats van 1 juli tot en met 3 oktober 2016. De gebruikelijke looptijd voor een veldonderzoek bedraagt 8 weken maar doordat dit onderzoek tijdens de zomervakantie zou plaatsvinden, wat voor uitval van respons zou kunnen zorgen, was gekozen om er een langere periode te nemen. De CAPI-methode (Computer Assisted Personal Interviewing) werd gehandhaafd voor de data verzameling. Hierbij zijn tablets (Dell Venue 10) gebruikt. In totaal hebben 44 enquêteurs meegewerkt aan het onderzoek. Ieder persoon 6 jaar of ouder die onderdeel maakt van het huishouden op het getrokken adres werd geïnterviewd.

In totaal hebben 1337 huishoudens meegedaan aan het onderzoek, in andere woorden 53.5% van de huishoudens hebben meegedaan aan het onderzoek. De non-respons is te wijten aan: 24.4% onbewoonde of onvindbare adressen, 28.5% weigeringen, bij 25.3% was niemand thuis (3x) en 21.8% door andere redenen. Omdat er meerdere personen in een huishouden aan het onderzoek mee konden doen bedraagt dit onderzoek een totaal van 3361 respondenten.

2.2 Data verwerking

Het gebruikte computerprogramma om het onderzoek mee uit te voeren was Census and Survey Processing System (CSPro) versie 6.3. Gedurende de veldwerkperiode werden de ingevulde vragenlijsten gecontroleerd door de projectleider en waar nodig, bv bij een foutieve interpretatie van een vraag, werden de enquêteurs bijgestuurd. Na afloop van de veldwerkperiode werden de bestanden van alle enquêteurs samengevoegd in één bestand welk weer werd verdeeld in twee bestanden om de onderwijsvragen te coderen.

Na het coderen worden de bestanden weer samengevoegd tot één bestand welk door de projectleider en de programmeur van afdeling automatisering gecontroleerd werd voor afwijkende waardes, door frequentie tabellen voor alle vragen uit te draaien. De laatste fase van opschoning (data editing) en de ophoging van de dataset is door de methodoloog uitgevoerd.

Er bestaan enkele aspecten in de steekproef die voor een vertekening ten opzichte van de populatie kunnen zorgen. Om deze vertekening te corrigeren wordt er een wegingsfactor berekend gebaseerd op de geslachtverhouding en leeftijdsverhouding uitgaande van de

CBS bevolkingsschattingen (per 1 oktober 2016) op basis van Census 2011 en bevolkingsregister gegeven.

2.3 Data analyse

Alle analyses voor dit onderzoek zijn uitgevoerd met behulp van het statistische programma SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) versie 20. Beschrijvende analyses van de opgehoogde data zijn uitgevoerd om percentages te berekenen en om de tabellen met de beschrijvende resultaten te maken. Daarnaast zijn enkele verklarende analyses (onafhankelijke t-toets en Cohen's d) uitgevoerd met de onopgehoogde data om te achterhalen of er significante verschillen bestaan tussen bepaalde groepen (bv. Cultuurbeoefenaars vs. Niet cultuurbeoefenaars) en of deze verschillen relevant zijn of niet.

Doel van de onafhankelijke t-toets is om te achterhalen of de gemiddelden van twee aparte groepen aan elkaar gelijk zijn. Deze toets kan bijvoorbeeld laten zien of de meningen van sporters en niet sporters ten opzichte van sport significant van elkaar verschillen of niet.

Daarnaast is het van belang om te kijken naar de effectgrootte van de t-toets wat een beeld geeft van de mate weer waarin er het verschil tussen de gemiddelden werkelijk relevant is. Hiervoor kan de Cohen's d , die een index is voor effectengrootte, gebruikt worden. Hierbij betekent $d = .20$ dat er sprake is van een kleine effectgrootte, $d = .50$ is een middelmatige effectgrootte en $d = .80$ is een grote effectgrootte (Becker, 2000; Cohen, 1988). Een effectgrootte kleiner dan $d = .20$ betekent dat een gevonden verschil niet noemenswaardig is.

3 Resultaten

3.1 Actieve cultuurparticipatie

Actieve cultuurparticipatie omvat een aantal aspecten. Er is gekeken naar de omvang van de bevolking die een culturele activiteit beoefent en naar de frequentie waarin ze worden beoefend. Tevens geven de resultaten informatie over de wijze waarop men de culturele activiteiten beoefent (hoe vaak, heeft men een cursus gevolgd, is men aangesloten bij een vereniging of voert men het alleen uit etc.). Naar gelang de relevantie is onderscheid gemaakt naar leeftijd en geslacht. Voorts wordt de mening weergegeven van de cultuurbeoefenaar als het gaat om de accommodatie waarin de activiteiten worden uitgevoerd, cultuurondersteuning en invloed van hun gezondheid en financiële situatie op het kunnen meedoen aan culturele activiteiten.

3.1.1 Cultuurbeoefening

Eén kwart (25,6%) van de bevolking van Curaçao van 6 jaar en ouder heeft in de afgelopen 12 maanden een culturele activiteit beoefend (tabel 1). Van de mannen doet 23,6 procent aan actieve cultuurbeoefening, dit percentage is hoger bij vrouwen (27,3%). In de leeftijdsgroepen 6-11 en 12-19 wordt relatief gezien het meest gedaan aan cultuurbeoefening. Na de leeftijdsgroep 12-19 is sprake van een daling in de mate van participatie die echter wel stabiel blijft, maar wederom een daling vertoont in de laatste leeftijdsgroep.

Tabel 1. Actieve cultuurparticipatie naar leeftijd en geslacht									
Leeftijd	Cultuur participatie (%)			Cultuur participatie (absoluut)			Populatie 6jr en ouder (absoluut)		
	Geslacht			Geslacht			Geslacht		
	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal
6-11	30,2%	45,5%	37,6%	1788	2558	4346	5927	5618	11545
12-19	32,9%	42,7%	37,7%	2725	3367	6092	8291	7887	16178
20-34	23,1%	26,4%	24,9%	2880	3867	6747	12461	14666	27127
35-49	22,3%	23,1%	22,7%	2983	4049	7032	13377	17548	30925
50-64	21,9%	24,5%	23,4%	3293	4842	8135	15031	19743	34774
65+	16,8%	21,8%	19,7%	1697	3115	4812	10114	14298	24412
Totaal	23,6%	27,3%	25,6%	15366	21798	37164	65201	79760	144961

De mate van cultuurbeoefening daalt ook naarmate het opleidingsniveau stijgt; lager opleidingsniveau (30,3%), midden opleidingsniveau (41,5%), hoger opleidingsniveau (28,2%). Bij het berekenen van cultuurparticipatie per opleidingsniveau is alleen gekeken is naar de bevolking die 20 jaar en ouder is. De jongere leeftijdsgroepen zorgen voor een vertekening in de resultaten gezien de groep laagopgeleiden dan ook schoolgaande kinderen zou bevatten die nog geen diploma hebben.

3.1.2 Frequentie van beoefende culturele activiteiten

De antwoorden van het aandeel van de bevolking die aangegeven heeft een culturele activiteit te beoefenen op de vraag “welke cultuur activiteiten heeft u in de afgelopen 12 maanden het meest beoefend?” zijn in tabel 2 te zien.

Tabel 2. Frequentie van beoefende culturele activiteit (25,6% van de totale bevolking)		
Soort activiteit	Percentage	Absoluut
Zingen	34,1%	12667
Een instrument bespelen	23,6%	8786
Tekenen, schilderen of grafisch werk zonder computer	11,8%	4395
Volksdans, tango, salsa, stijldans, street of breakdance	8,7%	3222
Beeldhouwen, boetseren, potten bakken, sieraden maken of textiele vervormen	6,7%	2475
Film, videokunst, grafisch ontwerp met de computer of fotografie	6,0%	2248
Klassiek ballet of moderne dans	3,9%	1465
Literaire teksten schrijven of voordragen	2,6%	968
Toneelspelen	2,1%	799
Cabaret of stand-up comedy	0,4%	141

In bijlage 1 word de frequentie van beoefend culturele activiteit per geslacht, opleidingsniveau en leeftijdsgroep gerapporteerd. In deze bijlage zijn ook tabellen te vinden die de verdeling van geslacht, opleidingsniveau en leeftijdsgroep per culturele activiteit laten zien. De tabellen in de bijlage laten zien dat de populariteit in het beoefenen van bepaalde culturele activiteiten per geslacht verschilt (tabel 19, 20 en 21). Het grootste verschil is te zien bij zingen en instrumenten bespelen, 70,4 procent van degenen die een instrument bespelen zijn mannen en 29,6 procent zijn vrouwen terwijl 70,9 procent van degenen die zingen vrouwen zijn en 29,1 procent mannen.

Zingen en een instrument bespelen wordt bij alle opleidingsniveaus aangegeven als de meest beoefende culturele activiteit (zie tabel 22, 23 en 24). Als er gekeken wordt naar de verdeling van de opleidingsniveaus per beoefende culturele activiteit (tabel 25) is te zien dat de groep laagopgeleiden voor de hoogste mate van participatie aan de culturele activiteiten zorgt. Uitzondering hiervoor zijn “Cabaret of stand-up comedy”, “Film, videokunst, grafisch ontwerp met de computer of fotografie” en “Literaire teksten schrijven of voordragen”. Bij de interpretatie van deze resultaten moet er rekening mee worden gehouden dat de groep laagopgeleiden ook schoolgaande kinderen bevat die nog geen diploma hebben. Tabellen 26, 27, 28, 29, 30 en 31 laten geen grote verschillen zien in de frequentie van beoefende culturele activiteit.

Naast het beoefenen van culturele activiteiten is ook gekeken naar de vorm van participatie van de Curaçaose bevolking aan enkele lokale culturele activiteiten. In tabel 3 is te zien dat *Marcha di Carnaval* de meest beoefende (4,3%) en bezochte (49,7%) culturele activiteit uit de lijst is.

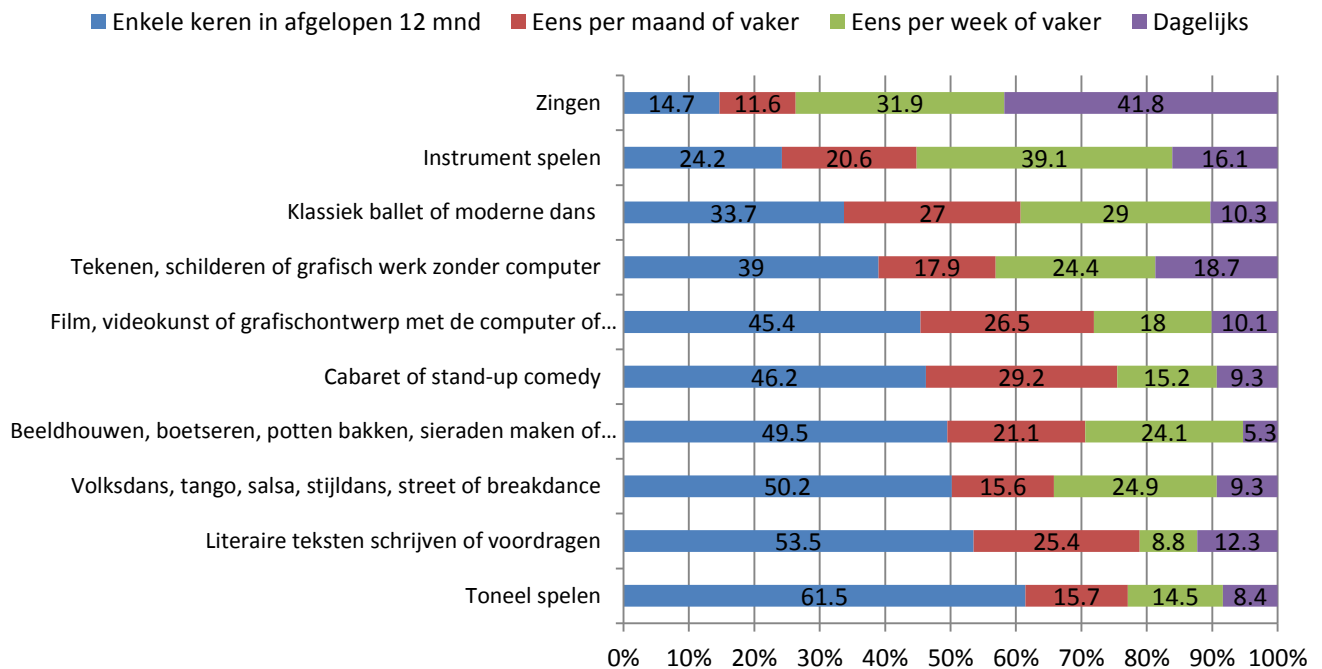
Tabel 3. “Kunt u aangeven of u in de afgelopen 12 maanden aan de volgende activiteiten hebt meegedaan?” (in %)			
Type activiteit	Ik heb meegedaan	Ik ben gaan kijken	Noch meegedaan noch gaan kijken
Marcha di Carnaval	4,3	49,7	46,0
Marcha di Seu	2,8	37,9	59,3
Dia di Bandera	2,1	24,0	73,9
Festival di tumba	0,7	11,7	87,6
Kantado mayor	0,4	5,6	93,9
Kanto pa Korsou	0,2	3,5	96,3

3.1.3 Manieren van cultuurbeoefening

Naast informatie over de frequentie van beoefende culturele activiteiten op Curaçao is het ook belangrijk om meer te weten over de manier waarop deze activiteiten worden beoefend. Enkele verdiepende vragen zullen in deze paragraaf worden behandeld.

Bij de vraag “hoe vaak heeft u in de afgelopen 12 maanden in de vrije tijd als hobby de volgende activiteiten gedaan?” krijgen de cultuurbeoefenaars de kans om de frequentie waarin ze hun culturele activiteiten bedrijven aan te geven. In figuur 1 is te zien dat 85,3 procent van de Curaçaose bevolking die heeft aangegeven te zingen dit tussen eens per maand of vaker en dagelijks doet.

Figuur 1. ‘Hoe vaak heeft u in de afgelopen 12 maanden in de vrije tijd als hobby de volgende activiteiten gedaan?’

Van de cultuurbeoefenaars heeft 40,4 procent een cursus of training gevolgd voor het uitvoeren van hun culturele expressie. Op de vraag “Heeft u hierover informatie op internet gezocht?” heeft 37,9 procent aangegeven dat dit het geval was. Daar tegenover

heeft 16,8 procent van de cultuurbeoefenaars aangegeven zelf iets over hun culturele expressie op internet te hebben geplaatst.

Van de bevolking die aangegeven heeft een culturele activiteit uit te voeren heeft 68,1 procent aangegeven noch aangesloten te zijn aan een vereniging/ stichting noch aan een informele groep. Negentien komma vier procent heeft aangegeven aangesloten te zijn aan een informele groep die alles zelf regelt, 11,4 procent is aangesloten aan een vereniging of stichting en 1,0 % geeft aan zowel aangesloten te zijn aan een vereniging/ stichting als een informele groep.

De Curaçaose cultuurbeoefenaar (12 jaar en ouder) is over het algemeen vrij tevreden over de faciliteiten van de accommodaties die hij of zij gebruikt om zijn of haar culturele expressie uit te voeren. Ze zijn het meest tevreden over de bereikbaarheid per auto van de accommodaties (97,0%). Hoewel men het minst tevreden is met de bereikbaarheid per fiets is de mate van tevredenheid hierover hoog (74,0%), zie tabel 4.

Tabel 4. Tevreden of zeer tevreden over accommodatie waar er culturele activiteiten worden uitgevoerd (in %)*	
De bereikbaarheid per auto	97,0
De openingstijden	96,4
De beschikbare routes	96,2
Het aantal parkeerplekken	93,2
De hygiëne	93,2
De verlichting rondom de accommodatie	93,1
De horecavoorzieningen	88,1
De bereikbaarheid met het openbare vervoer	81,7
De toegankelijkheid met een rolstoel of rollator	76,4
De bereikbaarheid te voet	75,5
De bereikbaarheid per fiets	74,0

*Actieve cultuurparticipatie

3.1.4 Verschillen tussen cultuurbeoefenaars en niet cultuurbeoefenaars

Bij de vraag “kunt u aangeven hoe geïnteresseerd u bent in de volgende zaken?” is te zien dat de cultuurbeoefenaars op alle vlakken (zie tabel 5) in meerdere mate geïnteresseerd zijn in de verschillende culturele onderwerpen dan niet cultuurbeoefenaars. Dit verschil is echter alleen noemenswaardig voor het onderwerp familiegeschiedenis, regionale of lokale geschiedenis ($t = -5.14, p < .01, d = .21$).

Tabel 5. Verschil in mening cultuurbeoefenaars en niet cultuurbeoefenaars over cultuur onderwerpen*

	niet cultuurbeoefenaars		cultuurbeoefenaars		<i>t</i>	<i>p</i>	<i>d</i>
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>			
Familiegeschiedenis, regionale of lokale geschiedenis	3.60	.94	3.79	.88	-5.14	.00**	.21
Geschiedenis in het algemeen	3.58	.90	3.75	.84	-4.65	.00**	.19
Historische steden, dorpen of gebouwen	3.58	.93	3.74	.86	-4.36	.00**	.18
Historische voorwerpen	3.52	.95	3.65	.95	-3.29	.00**	.14
Oude gebruiken, tradities en ambacht	3.62	.91	3.75	.89	-3.60	.00**	.14

Range 1-5, * $p < .05$, ** $p < .01$

*Actieve cultuurparticipatie

Bij de vragen over meningen ten opzichte van de mate van ondersteuning aan de cultuursector is te zien dat er geen significante verschillen gevonden zijn tussen cultuurbeoefenaars en niet cultuurbeoefenaars, zie tabel 6.

Tabel 6. Verschil in mening cultuurbeoefenaars en niet cultuurbeoefenaars over ondersteuning aan de cultuursector*

	niet cultuurbeoefenaars		cultuurbeoefenaars		<i>t</i>	<i>p</i>	<i>d</i>
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>			
Geld om cultuuractiviteiten te stimuleren	4.46	.66	4.48	.68	-.79	.43	.03
Voldoende geld ondersteuning cultuuraccommodatie	2.23	.98	2.26	.97	-.67	.51	.03

Range 1-5, * $p < .05$, ** $p < .01$

*Actieve cultuurparticipatie

Als het gaat om de meningen ten opzichte van de meerwaarde van het uitvoeren van culturele activiteiten is er geen verschil te zien tussen cultuurbeoefenaars en niet cultuurbeoefenaars (zie tabel 7).

Tabel 7. Verschil in mening cultuurbeoefenaars en niet cultuurbeoefenaars over de meerwaarde van meedoen aan cultuur activiteiten*

	niet cultuurbeoefenaars		cultuurbeoefenaars		<i>t</i>	<i>p</i>	<i>d</i>
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>			
Cultuur positief voor sportmotivatie	3.95	.92	3.97	.88	-.51	.61	.02
Cultuur positief voor zelfvertrouwen	3.97	.89	3.92	.91	1.32	.19	.06
Cultuur positief voor subjectief welzijn	3.96	.86	3.96	.86	.08	.93	.00
Cultuur positief voor persoonlijke ontwikkeling	4.01	.84	4.06	.82	-1.34	.18	.06

Range 1-5, * $p < .05$, ** $p < .01$

*Actieve cultuurparticipatie

Cultuurbeoefenaars voelen zich in significante mate veiliger op en rond cultuur evenementen vergeleken met niet cultuurbeoefenaars ($t = -3.20$, $p < .01$, $d = .14$), zie tabel 8. Dit verschil is echter niet noemenswaardig.

Tabel 8. Verschil in mening cultuurbeoefenaars en niet cultuurbeoefenaars over gevoel van veiligheid rondom culturele evenementen*

	niet cultuurbeoefenaars		cultuurbeoefenaars		<i>t</i>	<i>p</i>	<i>d</i>
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>			
Veilig op en rond sportwedstrijden	3.39	.92	3.52	.91	-3.20	.00**	.14

Range 1-5, * $p < .05$, ** $p < .01$

*Actieve cultuurparticipatie

3.1.5 Gezondheidsbeperkingen en cultuur

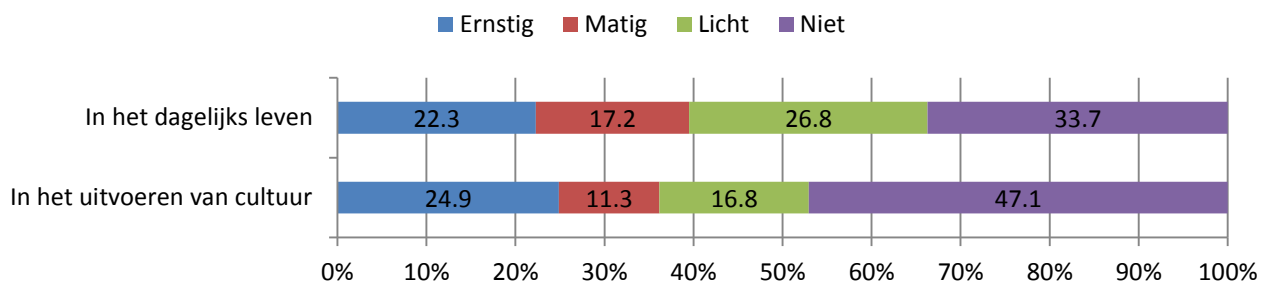
Een groot deel van de bevolking (82,0%) geeft aan dat het over het algemeen goed of zeer goed is gesteld met hun gezondheid. Volgens 14,0 procent van de bevolking is hun gezondheid noch goed noch slecht en 3,9 procent geeft aan dat het slecht of zeer slecht gesteld is met hun gezondheid. 12,6% van de Curaçaose bevolking geeft aan een beperking of een chronische aandoening te hebben.

Van de bevolkingsgroep die heeft aangegeven een beperking of aandoening te hebben geeft 56,1 procent aan dat het hierbij vooral gaat om een chronische aandoening en 30,2 procent om een lichamelijke of motorische aandoening (tabel 9).

Tabel 9. Type beperking of aandoening (in %)	
Een chronologische aandoening	51,6
Een lichamelijke of motorische beperking	30,2
Een visuele beperking	5,7
Een verstandelijke beperking	4,7
Een psychische aandoening	4,3
Een auditieve beperking	3,5

Van de bevolking die heeft aangegeven een beperking of aandoening te hebben, heeft 66,3 procent aangegeven zich in bepaalde mate belemmerd te voelen in hun dagelijks leven door de beperking of aandoening. Twee en vijftig komma negen procent ervaart een bepaalde mate van belemmering om culturele activiteiten uit te voeren. Zie figuur 2 voor meer informatie over de verdeling hiervan.

Figuur 2. 'In welke mate wordt u belemmerd door deze beperking of aandoening?'

Er is ook gekeken of cultuurbeoefenaars en niet cultuurbeoefenaars met een beperking of aandoening significant van elkaar verschillen in de mate waarin ze zich belemmerd voelen in hun dagelijks leven. Cultuurbeoefenaars met een beperking ($M = 3.04$) voelen zich in significant mindere mate ($t = -3.69$, $p < .01$, $d = .39$) belemmerd door hun beperking of aandoening vergeleken met niet cultuurbeoefenaars met een beperking ($M = 2.60$).

3.1.6 Financiële beperkingen en cultuur

Van de Curaçaose bevolking (15 jaar en ouder) ervaart 44,3 procent dat hun inkomen voldoende of meer dan voldoende is om zonder problemen rond te komen. 17,1% ervaart

het inkomen noch voldoende noch onvoldoende en 38,6 ervaart het inkomen als onvoldoende of zeer onvoldoende. 62,3 procent van de Curaçaose bevolking, 15 jaar en ouder, ervaren hun financiële situatie niet als een belemmering voor het uitvoeren van hun cultuur activiteiten.

Bij de vraag 'In welke mate wordt u door uw financiële situatie belemmerd om een cultuur activiteit uit te voeren' blijkt dat het verschil die cultuurbeoefenaars ($M= 3.37$) en niet cultuurbeoefenaars ($M= 3.18$) hierin ervaren niet noemenswaardig is ($t = -4.36, p < .01, d = .17$), range 1 (belemmerd) -4 (niet belemmerd).

3.1.7 Ervaren veiligheid en cultuur

Als laatste onderdeel van actieve cultuur participatie is gekeken naar de mate waarin men zich verhinderd voelt om deel te nemen aan culturele activiteiten door een gevoel van onveiligheid. Hierbij geeft 68,3 procent van de bevolking (15 jaar en ouder) aan dat ze zich niet belemmerd voelt door een gevoel van onveiligheid. Aan de andere kant voelt 31,7 procent zich hierdoor wel in bepaalde mate belemmerd bij hun deelname aan culturele activiteiten. Bij het analyseren of er een verschil hierin bestaat tussen cultuurbeoefenaars ($M=3.46$) en niet cultuurbeoefenaars ($M= 3.37$) blijkt dat het verschil niet noemenswaardig is ($t = -2.14, p = .03, d = .02$), range 1 (belemmerd) -4 (niet belemmerd).

3.2 Passieve cultuurparticipatie

Eveneens is er een meting verricht van de omvang van de bevolking die aan passieve cultuurparticipatie doet, alsmede de type cultuuractiviteiten dat men bezoekt of volgt. Op basis hiervan zijn de meest populaire culturele activiteiten of evenementen waar men passief aan meedoet afgeleid. Ook is gekeken naar het bibliotheek bezoek van de Curaçaose bevolking en naar de wijze waarop men culturele onderwerpen volgt (via de verschillende nieuwsmedia of internet). Naar gelang de relevantie is onderscheid gemaakt naar leeftijd en geslacht. Voorts wordt de mening weergegeven van de cultuurbezoeker als het gaat om de cultuurondersteuning, veiligheidsgevoel en invloed van hun financiële situatie op het kunnen bezoeken van culturele activiteiten.

3.2.1 Bezoek aan culturele activiteiten

Drie kwart (75,3%) van de bevolking (12 jarigen en ouder) van Curaçao heeft in de afgelopen 12 maanden culturele activiteiten of evenementen bijgewoond of bezocht als toeschouwer (tabel 10). Het aandeel mannen en vrouwen die culturele activiteiten of evenementen bijwonen zijn enigszins gelijk; respectievelijk 74,6 procent en 75,8 procent. De leeftijdsgroepen die het meest aan passieve cultuurparticipatie doen zijn de 12-19 jarigen en de 20-34 jarigen. De mate van participatie daalt met het stijgen van de leeftijdsgroepen.

Tabel 10. Passieve cultuurparticipatie naar leeftijd en geslacht									
	Cultuur participatie (%)			Cultuur participatie (absoluut)			Populatie (12jr en ouder)		
Leeftijd	Geslacht			Geslacht			Geslacht		
	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal
12-19	85,7%	91,0%	88,3%	7108	7178	14286	8291	7887	16178
20-34	86,8%	87,5%	87,2%	10812	12838	23650	12461	14666	27127
35-49	78,4%	78,8%	78,7%	10490	13834	24324	13377	17548	30925
50-64	72,7%	74,4%	73,7%	10933	14692	25625	15031	19743	34774
65+	48,4%	53,5%	53,5%	4898	7652	12550	10114	14298	24412
Totaal	74,6%	75,8%	75,3%	44241	56194	100435	59274	74142	133416

Als er gekeken wordt naar opleidingsniveau blijkt het dat de mate waarin de bevolking cultuurevenementen volgt daalt naarmate het opleidingsniveau stijgt; lager opleidingsniveau (43,6%), midden opleidingsniveau (33,5%), hoger opleidingsniveau (23,0%).

De mate waarin door de populatie cultuurbezoekers aan elke activiteit wordt deelgenomen is te zien in tabel 11.

Tabel 11. bezochte of bijgewoonde culturele activiteiten (75,3% van de totale bevolking)		
Type culturele activiteit	Percentage	Absoluut
Een film	50,3%	67099
Een dansfeest met optreden van muzikanten	32,9%	43844
Een toneelvoorstelling	24,4%	32516
Een wandeling met gids	21,4%	28500
Een optreden van gospelmuziek	20,3%	27063
Een optreden van Curacaose pop(ulaire) muziek	18,6%	24820
Een museum, kunstgalerij of tentoonstelling op Curaçao	16,1%	24525
Een culinair evenement	15,2%	20290
Een optreden van tumba, seu, tambumuziek	14,2%	18879
Een dance- of house feest met optreden van een dj of vj	13,8%	18337
Een jazz optreden	13,1%	17426
Een museum, kunstgalerij of tentoonstelling in het buitenland	11,5%	15325
Een urban-, rap- of hiphop optreden	8,4%	11218
Een optreden van pop-, rock-, bluesmuziek	8,3%	11103
Een voorstelling van volksdans, tango, salsa, stijdans, street-of breakdance	7,4%	9803
Een optreden van klassieke muziek	6,4%	8512
Een lezing over cultuuroverdracht	6,2%	8323
Een voorstelling van klassiek ballet of moderne dans	5,0%	6680
Een literaire avond of voorleesavond	5,0%	6665
Een cabaret of stand-up comedy voorstelling	4,3%	5688

In bijlage 2 wordt de frequentie van bezochte of bijgewoonde culturele activiteit per geslacht, opleidingsniveau en leeftijdsgroep gerapporteerd. In deze bijlage zijn ook tabellen te vinden over de verdeling van geslacht, opleidingsniveau en leeftijdsgroep per

culturele activiteit. De tabellen in de bijlage laten zien dat de populariteit van deze activiteiten niet veel van elkaar verschillen voor mannen en vrouwen (tabel 32, 33 en 34). Het grootste verschil is te zien bij bezoek aan een optreden van gospelmuziek en het bezoeken van een voorstelling van klassiek ballet of moderne dans. Deze activiteiten worden vaker door vrouwen bezocht, respectievelijk 68,2 procent en 67,6 procent.

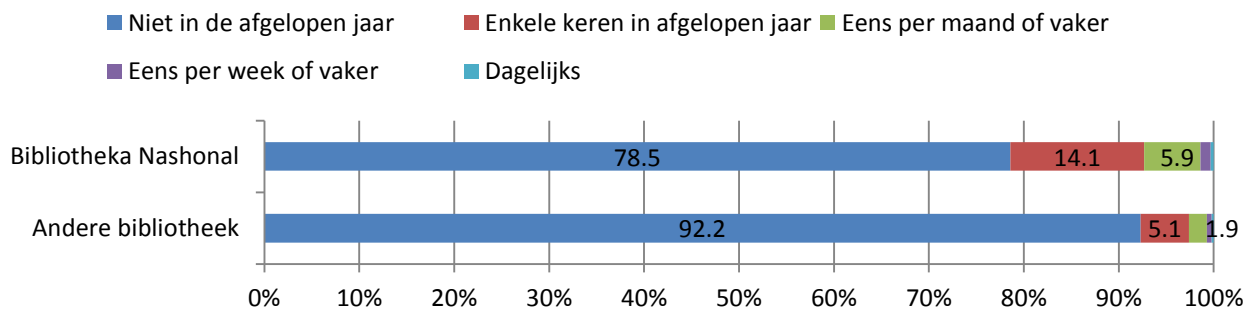
Naar een film gaan en naar een dansfeest met optreden van muzikanten wordt bij alle opleidingsniveaus aangegeven als de meest bezochte of bijgewoonde culturele activiteit (zie tabel 35,36 en 37). Als er gekeken wordt naar de verdeling van de opleidingsniveaus per beoefende culturele activiteit (tabel 38) is te zien dat de verdeling over het opleidingsniveau over het geheel gelijk is (25%- 45%). Een voorbeeld van een uitzondering is optreden van gospelmuziek, hierbij is de grootste populatie die naar deze optredens gaat laagopgeleid 51,7 procent terwijl maar 18,2 procent ervan hoogopgeleid is.

Tabellen 39, 40, 41, 42 en 43 laten het verschil zien in de frequentie van bezochte of bijgewoonde culturele activiteiten. Hier zijn verschillen te constateren in de voorkeur van culturele activiteit. Het grootste verschil is te constateren tussen de bevolking 12-19 jarigen en de 65-plussers.

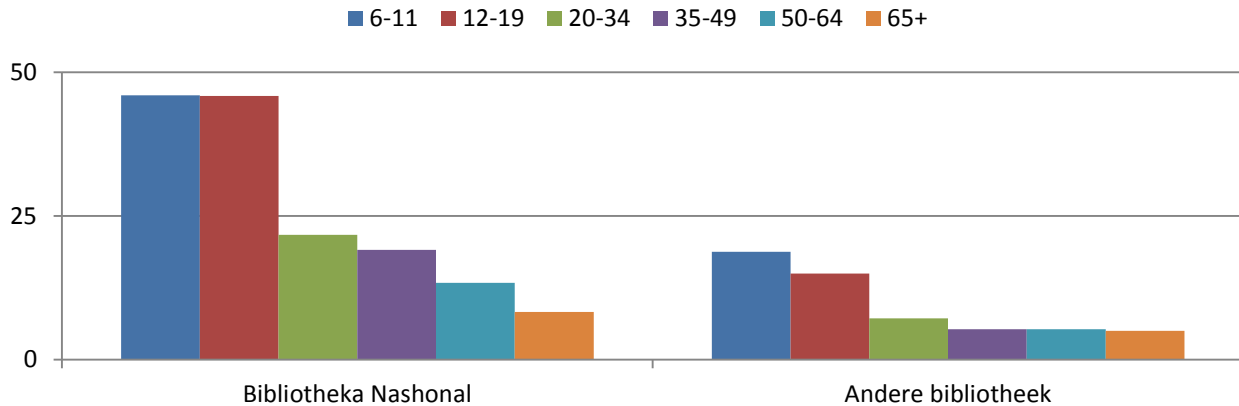
3.2.2 Bibliotheekbezoek

Bij de vraag “Hoe vaak heeft u in de afgelopen 12 maanden in de vrije tijd een bibliotheek bezocht?” blijkt dat hoewel de Curaçaose bevolking niet al te vaak een bezoek brengt aan een bibliotheek men de nationale bibliotheek (21,5%) wel vaker bezoekt dan een ander bibliotheek (7,8%), zie figuur 3.

Figuur 3. ‘Hoe vaak heeft u in de afgelopen 12 maanden in uw vrije tijd een bibliotheek bezocht?’

In figuur 4 is te zien dat vooral de bevolking 6-11 jarigen en 12-19 jarigen de bibliotheek bezoeken en dat de mate van bibliotheekbezoek met de jaren daalt.

Figuur 4. Bibliotheekbezoek per leeftijdscategorie

De meest populaire redenen voor een bibliotheekbezoek zijn; Boeken lenen (33,4%), Boeken lezen (28,0%) en Informatie opvragen (16,9%). Andere benoemde redenen voor een bibliotheek bezoek zijn in tabel 12 te zien.

Tabel 12. Wat was de reden voor het bibliotheek bezoek? (in %)	
Boeken lenen	33,4%
Boeken lezen	28,0%
Informatie opvragen	16,9%
Internetten	5,7%
Ander	4,1%
Event in auditorium	3,1%
Workshop, training	3,0%
Tijdschriften lezen	2,3%
Krant lezen	1,4%
Muziek lenen	1,1%
Muziek beluisteren	0,6%
DVD lenen	0,4%
DVD bekijken	-

Bij de vraag “ Hoe vaak heeft u in de afgelopen 12 maanden in de vrije tijd gedrukte boeken of e-books gelezen?” geeft 17 procent van de Curaçaose bevolking aan dit enkele keren in de afgelopen 12 maanden te hebben gedaan. 10,3 procent van de bevolking heeft eens per maand of vaker een gedrukt boek of een e-book gelezen, 8 procent heeft dit eens per week of vaker gedaan en 12,2 procent leest dagelijks een gedrukt boek of een e-book. 52,4 procent van de Curaçaose bevolking heeft aangegeven noch een gedrukt boek noch een e-book te hebben gelezen in de afgelopen 12 maanden.

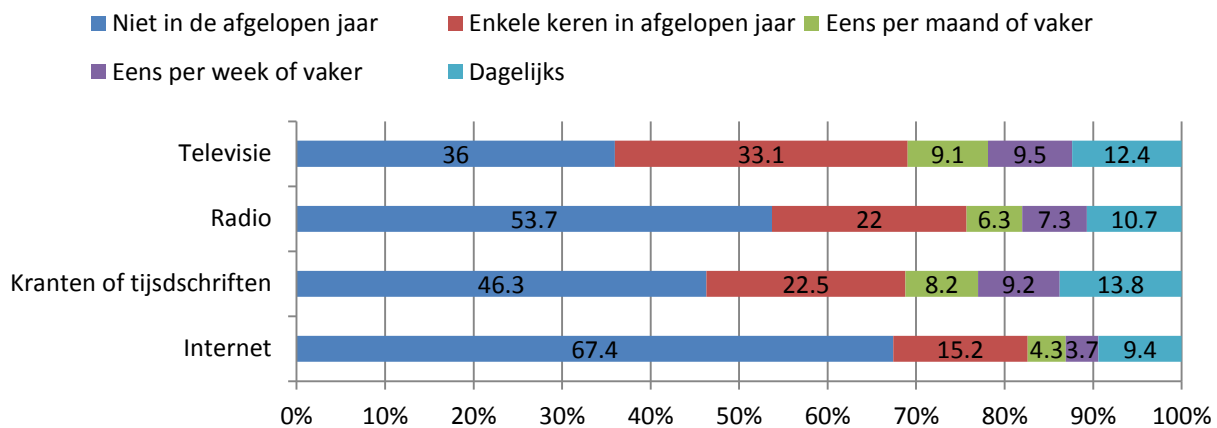
Nederlands (30,3%), Engels (27,3%) en Papiamentu (26,1%) zijn de talen waarin er het meest wordt gelezen door de 47,6 procent van de Curaçaose bevolking die in de afgelopen 12 maanden heeft aangegeven gedrukte boeken of e-books in hun vrije tijd te hebben gelezen, zie tabel 13.

Tabel 13. In welke talen heeft u de gedrukte of e-boeken gelezen? (in %)	
Nederlands	30,3%
Engels	27,3%
Papiamentu	26,1%
Spaans	15,6%
Frans	0,4%
Creools	0,2%
Portugees	0,1%
Chinees	0,0%
Duits	0,0%

3.2.3 Volgen van culturele onderwerpen

Het bezoeken van culturele evenementen is niet de enige manier waarop culturele onderwerpen gevolgd kunnen worden. Het kan ook gevolgd worden via verschillende mediavormen. Internet is de minst gebruikte mediavorm voor het volgen van culturele onderwerpen (32,6%). In figuur 5 is te zien dat de andere mediavormen vaker worden gebruikt hiervoor.

Figuur 5. 'Hoe vaak heeft u in de afgelopen 12 maanden culturele onderwerpen gevolgd via deze mediavormen?'

3.2.4 Verschillen tussen cultuurbezoekers en niet cultuurbezoekers

De gevonden verschillen ten opzichte van meningen over ondersteuning aan de cultuursector tussen cultuurbezoekers en niet cultuurbezoekers zijn niet noemenswaardig, zie tabel 14.

Tabel 14. Verschil in mening cultuurbezoekers en niet cultuurbezoekers over ondersteuning aan de cultuursector*							
	niet cultuurbezoekers		cultuurbezoekers		t	p	d
	M	SD	M	SD			
Geld om cultuuractiviteiten te stimuleren	4.39	.69	4.49	.66	-3.90	.00**	.15
Voldoende geld ondersteuning cultuuraccommodatie	2.15	.93	2.26	.99	-2.54	.01*	.11

Range 1-5, * p < .05, ** p < .01

*Passieve cultuurparticipatie

Cultuurbezoekers voelen zich op en rondom cultuur evenementen veiliger dan niet cultuurbezoekers ($t = -9.67, p < .01, d = .41$) (zie tabel 15).

Tabel 15. Verschil cultuurbezoekers en niet cultuurbezoekers over veiligheid rondom cultuurevenementen*							
	niet cultuurbezoekers		cultuurbezoekers		<i>t</i>	<i>p</i>	<i>d</i>
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>			
Veilig op en rond cultuur evenementen	3.14	.86	3.51	.93	-9.67	.00**	.41

Range 1-5, * $p < .05$, ** $p < .01$

*Passieve cultuurparticipatie

3.2.5 Financiële beperkingen en cultuurbezoek

Bij de vraag 'In welke mate wordt u door uw financiële situatie belemmerd om cultuuractiviteiten bij te wonen?' geeft 66,8 procent van de Curaçaose bevolking 15 jaar en ouder aan zich hierin niet belemmerd te voelen door hun financiële situatie. 12,3 procent geeft aan zich licht belemmerd te voelen, 8,8 procent wordt matig belemmerd en 12,0 procent wordt ernstig belemmerd door hun financiële situatie. Er is een significant verschil gevonden in mate van ervaren belemmering tussen cultuurbezoekers ($M = 3.41$) en niet cultuurbezoekers ($M = 3.19$) ($t = -4.69, p < .01, d = .21$), range 1 (belemmerd) -4 (niet belemmerd).

3.2.6 Ervaren veiligheid en cultuurbezoek

69,4 procent van de Curaçaose bevolking die 15 jaar en ouder is voelt zich niet verhinderd in het bij wonen van cultuuractiviteiten door een gevoel van onveiligheid. 12,8 procent voelt is licht belemmerd hierin, 9 procent voelt zich matig belemmerd en 8,8 procent voelt zich ernstig belemmerd. Hierbij voelen cultuurbezoekers ($M = 3.49$) zich in mindere mate verhinderd door een onveiligheidsgevoel vergeleken met niet cultuurbezoekers ($M = 3.25$) ($t = -5.58, p < .01, d = .25$), range 1 (belemmerd) -4 (niet belemmerd).

3.3 Ondersteunende cultuurparticipatie

Om informatie te krijgen over ondersteunende cultuurparticipatie is er een analyse verricht van de omvang van de bevolking die aan ondersteunende cultuurparticipatie doet, bijvoorbeeld de manier waarop men de culturele sector ondersteunt. Voorts wordt de mening weergegeven van de cultuurondersteuners ten aanzien van cultuuraangelegenheden, zoals cultuurondersteuning en invloed van hun financiële situatie op het ondersteunen van de cultuursector.

3.3.1 Cultuurondersteuning

Van de gehele Curaçaose bevolking, 12 jaar en ouder, heeft 16,1 procent in de afgelopen 12 maanden een cultureel evenement, culturele organisatie of vereniging gesteund. Er is hierin amper een verschil te zien tussen mannen en vrouwen. De bevolking 50-64 jarigen (21,7%) steunt culturele evenementen, culturele organisaties of verenigingen het meest, zie tabel 16.

Tabel 16. Ondersteunende cultuurparticipatie naar leeftijd en geslacht									
	Cultuur participatie (%)			Cultuur participatie (absoluut)			Populatie (12jr en ouder)		
Leeftijd	Geslacht			Geslacht			Geslacht		
	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal
12-19	8,6%	9,5%	9,0%	711	753	1464	8291	7887	16178
20-34	12,1%	12,1%	12,1%	1511	1773	3284	12461	14666	27127
35-49	17,3%	15,4%	16,2%	2310	2699	5009	13377	17548	30925
50-64	23,0%	20,7%	21,7%	3462	4091	7553	15031	19743	34774
65+	16,1%	17,3%	16,8%	1633	2472	4105	10114	14298	24412
Totaal	16,2%	15,9%	16,1%	9627	11788	21415	59274	74142	133416

Er is een verschil te zien in de mate waarin men aan cultuurondersteuning doet en opleidingsniveau. De mate van participatie daalt met het stijgen van het opleidingsniveau; lager opleidingsniveau (37,3%), midden opleidingsniveau (31,3%), hoger opleidingsniveau (31,5%).

De meest gebruikte vormen van ondersteuning aan de culturele sector zijn het geven van donaties (58,7%) en het verrichten van onbetaald werk (25,7%), zie tabel 17.

Tabel 17. Frequentie van vormen van ondersteuning van culturele activiteiten (16,1% van de totale bevolking)		
Door geld te geven	58,7%	11785
Onbetaald werk verrichten	25,7%	5162
Lid zijn van een vriendenvereniging	8,7%	1746
Ander manier	7,0%	1400

3.3.2 Verschil cultuurondersteuners en niet cultuurondersteuners

De gevonden significante verschil tussen cultuurondersteuners en niet cultuurondersteuners betreffende hun mening over ondersteuning aan de cultuur sector, zie tabel 18, is volgens de Cohen's d niet noemenswaardig.

Tabel 18. Verschil in mening cultuurondersteuners en niet cultuurondersteuners over ondersteuning aan de cultuursector*							
	niet cultuurbeoefenaars		cultuurbeoefenaars		<i>t</i>	<i>p</i>	<i>d</i>
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>			
Geld om cultuuractiviteiten te stimuleren	4.45	.67	4.55	.65	-3.17	.00**	.15
Voldoende geld ondersteuning cultuuraccommodatie	2.25	.96	2.19	1.02	1.23	.24	.06

Range 1-5, * $p < .05$, ** $p < .01$

*Ondersteunende cultuurparticipatie

3.3.3 Financiële beperkingen en cultuurondersteuning

Cultuurondersteuners voelen zich significant ($t = -5.44$, $p < .01$, $d = .24$) minder belemmerd door hun financiële situatie om bij te dragen aan de cultuursector ($M = 3.31$) dan niet cultuurondersteuners ($M = 3.02$), range 1 (belemmerd) -4 (niet belemmerd).

4 Tot slot

Het is belangrijk voor de cultuursector om actuele cijfers te hebben over de mate waarin en de vorm waarom de Curaçaose bevolking deelneemt aan de culturele sector. Deze informatie is van belang om cultuurbeleid te kunnen vormen en of te ondersteunen (Rosalia, 2001). In de toekomst zal er met behulp van deze cijfers gekeken kunnen worden naar ontwikkelingen binnen de cultuursector.

Dit onderzoek heeft getoond dat één kwart van de Curaçaose bevolking zelf een culturele activiteit beoefent (bv. zingen, instrument spelen, literaire teksten schrijven) en dat de populariteit in het beoefenen van bepaalde culturele activiteiten per geslacht verschilt.

Verder heeft de Curaçaose bevolking (12 jaar en ouder) een hoge passieve participatiegraad laten zien, namelijk dat driekwart van de bevolking in de afgelopen jaar een of ander culturele activiteit of evenement heeft bezocht of bijgewoond. Hierbij zijn de verschillen tussen mannen en vrouwen en per opleidingsniveau niet groot in de keuze voor deze activiteiten. Er is echter wel een verschil geconstateerd in leeftijd als het gaat om de voorkeur voor de type culturele activiteit.

Als laatste laten de resultaten van dit onderzoek zien dat de Curaçaose bevolking in mindere mate aan ondersteunende cultuurparticipatie doet.

Literatuurlijst

- Becker, L. (2000). Effect Size [Online]. www.uv.es/~fiasnav/EffectSizeBecker.pdf
[Geraadpleegd 8 mei 2017]
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2nd ed.). Hillsdale, NJ: Lawrence Earlbaum Associates.
- Laermans, R., Vandoorne, J. & Waege, H. (2003). *Cultuurkijker: aanzetten voor cultuuronderzoek in Vlaanderen*. Gent: De Boeck, pp. 29-54
- Lievens, J. (2005). Steunpunt Re-Creatief Vlaanderen. in: Roger Dillemans & Annick Schramme (eds.), *Wegwijs cultuur*. Leuven: Davidsfonds, pp.343-344.
- Raad voor Cultuur (2014). *Meedoen is de kunst: Advies over actieve cultuurparticipatie*. Den Haag.
- Rosalía, R. (2001). *Rumbo pa independensia mental; Konosé bo historia i kultura pa bo konosé bo mes*.
- Sociaal Cultureel Planbureau (2014). *Culturele activiteiten in 2012: Bezoek, beoefeningen en steun*. Den Haag: SCP.

Bijlage 1: Uitsplitsingen actieve participatie

Tabel 19. Frequentie van beoefende culturele activiteit (Man)		
Soort activiteit	Percentage	Absoluut
Een instrument bespelen	40,2%	6182
Zingen	24,0%	3689
Tekenen, schilderen of grafisch werk zonder computer	11,1%	1702
Film, videokunst, grafisch ontwerp met de computer of fotografie	8,7%	1335
Volksdans, tango, salsa, stijldans, street of breakdance	6,9%	1063
Toneelspelen	2,8%	431
Literaire teksten schrijven of voordragen	2,4%	373
Klassiek ballet of moderne dans	1,7%	260
Beeldhouwen, boetseren, potten bakken, sieraden maken of textiele vervormen	1,5%	235
Cabaret of stand-up comedy	0,6%	96

Tabel 20. Frequentie van beoefende culturele activiteit (Vrouw)		
Soort activiteit	Percentage	Absoluut
Zingen	41,2%	8978
Tekenen, schilderen of grafisch werk zonder computer	12,4%	2693
Een instrument bespelen	11,9%	2604
Beeldhouwen, boetseren, potten bakken, sieraden maken of textiele vervormen	10,3%	2240
Volksdans, tango, salsa, stijldans, street of breakdance	9,9%	2159
Klassiek ballet of moderne dans	5,5%	1205
Film, videokunst, grafisch ontwerp met de computer of fotografie	4,2%	913
Literaire teksten schrijven of voordragen	2,7%	595
Toneelspelen	1,7%	368
Cabaret of stand-up comedy	0,2%	44

Tabel 21. Verdeling van geslacht per beoefende culturele activiteit				
Soort activiteit	Percentage Man	Absoluut Man	Percentage Vrouw	Absoluut Vrouw
Een instrument bespelen	70,4%	6182	29,6%	2604
Zingen	29,1%	3689	70,9%	8978
Toneelspelen	53,9%	431	46,1%	368
Klassiek ballet of moderne dans	17,7%	260	82,3%	1205
Volksdans, tango, salsa, stijldans, street of breakdance	33,0%	1063	67,0%	2159
Cabaret of stand-up comedy	68,5%	96	31,5%	44
Tekenen, schilderen of grafisch werk zonder computer	38,7%	1702	61,3%	2693
Beeldhouwen, boetseren, potten bakken, sieraden maken of textiele vervormen	9,5%	235	90,5%	2240
Film, videokunst, grafisch ontwerp met de computer of fotografie	59,4%	1335	40,6%	913
Literaire teksten schrijven of voordragen	38,5%	373	61,5%	595

Tabel 22. Frequentie van beoefende culturele activiteit (Lage opleidingsniveau)		
Soort activiteit	Percentage	Absoluut
Zingen	40,8%	4575
Een instrument bespelen	22,1%	2471
Tekenen, schilderen of grafisch werk zonder computer	10,8%	1213
Beeldhouwen, boetseren, potten bakken, sieraden maken of textiele vervormen	9,0%	1006
Volksdans, tango, salsa, stijldans, street of breakdance	7,9%	890
Toneelspelen	2,7%	302
Film, videokunst, grafisch ontwerp met de computer of fotografie	2,6%	292
Klassiek ballet of moderne dans	2,5%	277
Literaire teksten schrijven of voordragen	1,6%	174
Cabaret of stand-up comedy	-	-

Tabel 23. Frequentie van beoefende culturele activiteit (Midden opleidingsniveau)		
Soort activiteit	Percentage	Absoluut
Zingen	35,5%	3591
Een instrument bespelen	23,6%	2386
Volksdans, tango, salsa, stijldans, street of breakdance	10,6%	1077
Tekenen, schilderen of grafisch werk zonder computer	8,1%	825
Beeldhouwen, boetseren, potten bakken, sieraden maken of textiele vervormen	7,5%	763
Film, videokunst, grafisch ontwerp met de computer of fotografie	8,4%	846
Klassiek ballet of moderne dans	2,6%	262
Literaire teksten schrijven of voordragen	2,4%	239
Toneelspelen	1,4%	139
Cabaret of stand-up comedy	-	-

Tabel 24. Frequentie van beoefende culturele activiteit (Hoge opleidingsniveau)		
Soort activiteit	Percentage	Absoluut
Een instrument bespelen	25,0%	1774
Zingen	23,3%	1651
Film, videokunst, grafisch ontwerp met de computer of fotografie	12,1%	858
Volksdans, tango, salsa, stijldans, street of breakdance	10,3%	730
Tekenen, schilderen of grafisch werk zonder computer	9,6%	681
Literaire teksten schrijven of voordragen	6,5%	464
Beeldhouwen, boetseren, potten bakken, sieraden maken of textiele vervormen	5,3%	377
Klassiek ballet of moderne dans	4,3%	306
Toneelspelen	2,1%	149
Cabaret of stand-up comedy	1,4%	96

Tabel 25. Verdeling opleidingsniveau per beoefende culturele activiteit						
Soort activiteit	Percentage Laag	Absoluut Laag	Percentage Midden	Absoluut Midden	Percentage Hoog	Absoluut Hoog
Een instrument bespelen	52,7%	4627	27,2%	2386	20,2%	1774
Zingen	58,2%	7377	28,4%	3591	13,4%	1700
Toneelspelen	64,0%	511	17,4%	139	18,7%	149
Klassiek ballet of moderne dans	61,2%	897	17,9%	262	20,9%	306
Volksdans, tango, salsa, stijldans, street of breakdance	43,9%	1415	33,4%	1077	22,7%	730
Cabaret of stand-up comedy	31,5%	44	-	-	68,5%	96
Tekenen, schilderen of grafisch werk zonder computer	62,5%	2745	18,8%	825	18,8%	825
Beeldhouwen, boetseren, potten bakken, sieraden maken of textiele vervormen	52,0%	1287	30,8%	763	17,2%	425
Film, videokunst, grafisch ontwerp met de computer of fotografie	20,2%	454	37,6%	846	42,2%	948
Literaire teksten schrijven of voordragen	27,4%	265	24,7%	239	47,9%	464

Tabel 26. Frequentie van beoefende culturele activiteit (6-11)		
Soort activiteit	Percentage	Absoluut
Zingen	32,5%	1411
Een instrument bespelen	28,0%	1216
Tekenen, schilderen of grafisch werk zonder computer	19,8%	862
Klassiek ballet of moderne dans	8,1%	351
Beeldhouwen, boetseren, potten bakken, sieraden maken of textiele vervormen	4,7%	202
Volksdans, tango, salsa, stijldans, street of breakdance	4,6%	202
Literaire teksten schrijven of voordragen	1,2%	51
Toneelspelen	1,2%	51
Film, videokunst, grafisch ontwerp met de computer of fotografie	-	-
Cabaret of stand-up comedy	-	-

Tabel 27. Frequentie van beoefende culturele activiteit (12-19)		
Soort activiteit	Percentage	Absoluut
Een instrument bespelen	27,7%	1687
Zingen	27,4%	1670
Tekenen, schilderen of grafisch werk zonder computer	17,9%	1089
Film, videokunst, grafisch ontwerp met de computer of fotografie	7,4%	454
Klassiek ballet of moderne dans	6,5%	399
Toneelspelen	5,3%	326
Volksdans, tango, salsa, stijldans, street of breakdance	4,9%	301
Literaire teksten schrijven of voordragen	1,3%	79
Beeldhouwen, boetseren, potten bakken, sieraden maken of textiele vervormen	0,7%	44
Cabaret of stand-up comedy	0,7%	44

Tabel 28. Frequentie van beoefende culturele activiteit (20-34)		
Soort activiteit	Percentage	Absoluut
Zingen	28,5%	1922
Een instrument bespelen	26,6%	1792
Tekenen, schilderen of grafisch werk zonder computer	10,9%	732
Volksdans, tango, salsa, stijldans, street of breakdance	9,2%	619
Film, videokunst, grafisch ontwerp met de computer of fotografie	7,9%	532
Beeldhouwen, boetseren, potten bakken, sieraden maken of textiele vervormen	6,4%	430
Klassiek ballet of moderne dans	4,7%	316
Toneelspelen	3,0%	202
Literaire teksten schrijven of voordragen	3,0%	202
Cabaret of stand-up comedy	-	-

Tabel 29. Frequentie van beoefende culturele activiteit (35-49)		
Soort activiteit	Percentage	Absoluut
Zingen	33,6%	2361
Een instrument bespelen	21,2%	1492
Volksdans, tango, salsa, stijldans, street of breakdance	10,3%	723
Film, videokunst, grafisch ontwerp met de computer of fotografie	10,3%	722
Tekenen, schilderen of grafisch werk zonder computer	7,5%	530
Beeldhouwen, boetseren, potten bakken, sieraden maken of textiele vervormen	7,5%	530
Klassiek ballet of moderne dans	3,4%	241
Toneelspelen	2,1%	145
Literaire teksten schrijven of voordragen	2,7%	193
Cabaret of stand-up comedy	1,4%	96

Tabel 30. Frequentie van beoefende culturele activiteit (50-64)		
Soort activiteit	Percentage	Absoluut
Zingen	40,2%	3268
Een instrument bespelen	21,2%	1725
Volksdans, tango, salsa, stijldans, street of breakdance	10,8%	880
Beeldhouwen, boetseren, potten bakken, sieraden maken of textiele vervormen	9,8%	794
Tekenen, schilderen of grafisch werk zonder computer	8,8%	713
Film, videokunst, grafisch ontwerp met de computer of fotografie	4,6%	378
Literaire teksten schrijven of voordragen	2,6%	210
Klassiek ballet of moderne dans	1,6%	126
Toneelspelen	0,5%	42
Cabaret of stand-up comedy	-	-

Tabel 31. Frequentie van beoefende culturele activiteit (65+)		
Soort activiteit	Percentage	Absoluut
Zingen	42,3%	2036
Een instrument bespelen	18,2%	874
Volksdans, tango, salsa, stijldans, street of breakdance	10,4%	499
Beeldhouwen, boetseren, potten bakken, sieraden maken of textiele vervormen	9,9%	474
Tekenen, schilderen of grafisch werk zonder computer	9,7%	468
Literaire teksten schrijven of voordragen	4,8%	233
Film, videokunst, grafisch ontwerp met de computer of fotografie	3,4%	162
Toneelspelen	0,7%	34
Klassiek ballet of moderne dans	0,7%	32
Cabaret of stand-up comedy	-	-

Bijlage 2: Uitsplitsingen passieve participatie

Tabel 32. bezochte of bijgewoonde culturele activiteiten (man)		
Type culturele activiteit	Percentage	Absoluut
Een film	51,0%	30233
Een dansfeest met optreden van muzikanten	35,1%	20788
Een toneelvoorstelling	22,1%	13101
Een optreden van Curacaose pop(ulaire) muziek	20,7%	12283
Een wandeling met gids	19,0%	11265
Een dance- of house feest met optreden van een dj of vj	16,0%	9468
Een optreden van gospelmuziek	14,5%	8582
Een optreden van tumba, seu, tambumuziek	14,2%	8701
Een culinair evenement	14,1%	8350
Een jazz optreden	14,0%	8299
Een museum, kunstgalerij of tentoonstelling op Curaçao	13,1%	7749
Een urban-, rap- of hiphop optreden	11,1%	6570
Een museum, kunstgalerij of tentoonstelling in het buitenland	11,0%	6503
Een optreden van pop-, rock-, bluesmuziek	10,7%	6327
Een voorstelling van volksdans, tango, salsa, stijldans, street-of breakdance	6,5%	3860
Een optreden van klassieke muziek	6,3%	3719
Een lezing over cultuuroverdracht	5,6%	3345
Een cabaret of stand-up comedy voorstelling	4,4%	2604
Een literaire avond of voorleesavond	4,2%	2482
Een voorstelling van klassiek ballet of moderne dans	3,6%	2142

Tabel 33. bezochte of bijgewoonde culturele activiteiten (vrouw)		
Type culturele activiteit	Percentage	Absoluut
Een film	49,7%	36866
Een dansfeest met optreden van muzikanten	31,1%	23056
Een toneelvoorstelling	26,2%	19415
Een optreden van gospelmuziek	24,9%	18481
Een wandeling met gids	23,3%	17235
Een museum, kunstgalerij of tentoonstelling op Curaçao	18,6%	13776
Een optreden van Curacaose pop(ulaire) muziek	16,9%	12537
Een culinair evenement	16,1%	11941
Een optreden van tumba, seu, tambumuziek	13,7%	10178
Een dance- of house feest met optreden van een dj of vj	12,0%	8869
Een jazz optreden	12,3%	9127
Een museum, kunstgalerij of tentoonstelling in het buitenland	11,9%	8823
Een voorstelling van volksdans, tango, salsa, stijldans, street-of breakdance	8,0%	5943
Een lezing over cultuuroverdracht	6,7%	4979
Een optreden van klassieke muziek	6,5%	4792
Een optreden van pop-, rock-, bluesmuziek	6,4%	4776
Een urban-, rap- of hiphop optreden	6,3%	4648
Een voorstelling van klassiek ballet of moderne dans	6,1%	4538
Een literaire avond of voorleesavond	5,6%	4183
Een cabaret of stand-up comedy voorstelling	4,2%	3084

Tabel 34. verdeling van geslacht per bezochte of bijgewoone culturele activiteit				
Type culturele activiteit	Percentage Man	Absoluut Man	Percentage Vrouw	Absoluut Vrouw
Een film	45,1%	30185	54,9%	36694
Een toneelvoorstelling	40,4%	13053	59,6%	19243
Een optreden van klassieke muziek	44,3%	3671	55,7%	4620
Een optreden van Curacaose pop(ulaire) muziek	49,7%	12235	50,3%	12365
Een optreden van pop-, rock-, bluesmuziek	57,7%	6279	42,3%	4604
Een urban-, rap- of hiphop optreden	59,3%	6522	40,7%	4476
Een optreden van tumba, seu, tambumuziek	46,4%	8653	53,6%	10006
Een optreden van gospelmuziek	31,8%	8534	68,2%	18309
Een dance- of house feest met optreden van een dj of vj	52,0%	9420	48,0%	8697
Een jazz optreden	48,0%	8251	52,0%	8955
Een cabaret of stand-up comedy voorstelling	46,7%	2556	53,3%	2912
Een voorstelling van klassiek ballet of moderne dans	32,4%	2094	67,6%	4366
Een voorstelling van volksdans, tango, salsa, stijldans, street-of breakdance	39,8%	3812	60,2%	5771
Een literaire avond of voorleesavond	37,8%	2434	62,2%	4011
Een lezing over cultuuroverdracht	40,7%	3297	59,3%	4807
Een culinair evenement	41,4%	8302	58,6%	11769
Een dansfeest met optreden van muzikanten	47,5%	20740	52,5%	22884
Een museum, kunstgalerij of tentoonstelling op Curaçao	36,1%	7701	63,9%	13604
Een museum, kunstgalerij of tentoonstelling in het buitenland	42,7%	6455	57,3%	8651
Een wandeling met gids	39,7%	11217	60,3%	17063

Tabel 35. bezochte of bijgewoone culturele activiteiten (Lage opleidingsniveau)		
Type culturele activiteit	Percentage	Absoluut
Een film	51,2%	19220
Een dansfeest met optreden van muzikanten	40,8%	15315
Een optreden van gospelmuziek	33,1%	12411
Een toneelvoorstelling	29,5%	11081
Een optreden van Curacaose pop(ulaire) muziek	21,7%	8157
Een optreden van tumba, seu, tambumuziek	17,8%	6670
Een wandeling met gids	17,4%	6521
Een culinair evenement	15,9%	5975
Een museum, kunstgalerij of tentoonstelling op Curaçao	15,9%	5966
Een dance- of house feest met optreden van een dj of vj	11,9%	4449
Een jazz optreden	8,9%	3323
Een museum, kunstgalerij of tentoonstelling in het buitenland	8,5%	3200
Een voorstelling van volksdans, tango, salsa, stijldans, street-of breakdance	7,7%	2879
Een lezing over cultuuroverdracht	6,8%	2567
Een urban-, rap- of hiphop optreden	6,0%	2234
Een optreden van klassieke muziek	5,5%	2081
Een optreden van pop-, rock-, bluesmuziek	5,4%	2011
Een literaire avond of voorleesavond	4,5%	1687
Een cabaret of stand-up comedy voorstelling	3,2%	1209
Een voorstelling van klassiek ballet of moderne dans	2,8%	1060

Tabel 36. bezochte of bijgewoone culturele activiteiten (Midden opleidingsniveau)		
Type culturele activiteit	Percentage	Absoluut
Een film	68,5%	19742
Een dansfeest met optreden van muzikanten	48,3%	13925
Een toneelvoorstelling	33,0%	9528
Een wandeling met gids	31,9%	9196
Een optreden van Curacaose pop(ulaire) muziek	27,6%	7972
Een optreden van gospelmuziek	25,0%	7217
Een culinair evenement	23,5%	6766
Een optreden van tumba, seu, tambumuziek	22,8%	6587
Een jazz optreden	20,6%	5932
Een dance- of house feest met optreden van een dj of vj	20,5%	5903
Een museum, kunstgalerij of tentoonstelling op Curaçao	19,1%	5502
Een urban-, rap- of hiphop optreden	13,2%	3810
Een museum, kunstgalerij of tentoonstelling in het buitenland	12,8%	3678
Een optreden van pop-, rock-, bluesmuziek	10,3%	2967
Een voorstelling van volksdans, tango, salsa, stijldans, street-of breakdance	9,2%	2660
Een lezing over cultuuroverdracht	8,4%	2408
Een optreden van klassieke muziek	7,1%	2050
Een literaire avond of voorleesavond	6,1%	1769
Een voorstelling van klassiek ballet of moderne dans	5,5%	1578
Een cabaret of stand-up comedy voorstelling	5,2%	1485

Tabel 37. bezochte of bijgewoone culturele activiteiten (Hoge opleidingsniveau)		
Type culturele activiteit	Percentage	Absoluut
Een film	78,6%	15559
Een dansfeest met optreden van muzikanten	47,6%	9410
Een toneelvoorstelling	39,0%	7724
Een jazz optreden	35,7%	7073
Een museum, kunstgalerij of tentoonstelling op Curaçao	33,9%	6708
Een museum, kunstgalerij of tentoonstelling in het buitenland	32,0%	6335
Een wandeling met gids	31,4%	6214
Een culinair evenement	27,6%	5471
Een optreden van Curacaose pop(ulaire) muziek	26,5%	5237
Een optreden van gospelmuziek	22,0%	4362
Een optreden van pop-, rock-, bluesmuziek	21,9%	4337
Een optreden van tumba, seu, tambumuziek	19,7%	3889
Een optreden van klassieke muziek	17,6%	3490
Een dance- of house feest met optreden van een dj of vj	17,4%	3446
Een voorstelling van volksdans, tango, salsa, stijldans, street-of breakdance	15,3%	3019
Een literaire avond of voorleesavond	13,4%	2658
Een voorstelling van klassiek ballet of moderne dans	12,8%	2527
Een lezing over cultuuroverdracht	12,6%	2501
Een cabaret of stand-up comedy voorstelling	11,9%	2359
Een urban-, rap- of hiphop optreden	11,3%	2236

Tabel 38. verdeling van opleidingsniveau per bezochte of bijgewoone culturele activiteit

Type culturele activiteit	Percentage Laag	Absoluut Laag	Percentage Midden	Absoluut Midden	Percentage Hoog	Absoluut Hoog
Een film	35,3%	19220	36,2%	19742	28,5%	15559
Een toneelvoorstelling	39,1%	11081	33,6%	9528	27,3%	7724
Een optreden van klassieke muziek	27,3%	2081	26,9%	2050	45,8%	3490
Een optreden van Curacaose pop(ulaire) muziek	38,2%	8157	37,3%	7972	24,5%	5237
Een optreden van pop-, rock-, bluesmuziek	21,6%	2011	31,9%	2967	46,6%	4337
Een urban-, rap- of hiphop optreden	27,0%	2234	46,0%	3810	27,0%	2236
Een optreden van tumba, seu, tambumuziek	38,9%	6670	38,4%	6587	22,7%	3889
Een optreden van gospelmuziek	51,7%	112411	30,1%	7217	18,2%	4362
Een dance- of house feest met optreden van een dj of vj	32,2%	4449	42,8%	5903	25,0%	3446
Een jazz optreden	20,4%	3323	36,3%	5932	43,3%	7073
Een cabaret of stand-up comedy voorstelling	23,9%	1209	29,4%	1485	46,7%	2359
Een voorstelling van klassiek ballet of moderne dans	20,5%	1060	30,5%	1578	48,9%	2527
Een voorstelling van volksdans, tango, salsa, stijldans, street-of breakdance	33,6%	2879	31,1%	2660	35,3%	3019
Een literaire avond of voorleesavond	27,6%	1687	28,9%	1769	43,5%	2658
Een lezing over cultuuroverdracht	34,3%	2567	32,2%	2408	33,5%	2501
Een culinair evenement	32,8%	5975	37,2%	6766	30,0%	5471
Een dansfeest met optreden van muzikanten	39,6%	15315	36,0%	13925	24,3%	9410
Een museum, kunstgalerij of tentoonstelling op Curaçao	32,8%	5966	30,3%	5502	36,9%	6708
Een museum, kunstgalerij of tentoonstelling in het buitenland	24,2%	3200	27,8%	3678	47,9%	6335
Een wandeling met gids	29,7%	6521	41,9%	9196	28,3%	6214

Tabel 39. bezochte of bijgewoone culturele activiteiten (12-19)

Type culturele activiteit	Percentage	Absoluut
Een film	76,4%	12359
Een wandeling met gids	39,2%	6349
Een dansfeest met optreden van muzikanten	30,7%	4974
Een dance- of house feest met optreden van een dj of vj	26,7%	4319
Een toneelvoorstelling	24,5%	3963
Een optreden van Curacaose pop(ulaire) muziek	20,0%	3234
Een museum, kunstgalerij of tentoonstelling op Curaçao	19,3%	3129
Een optreden van gospelmuziek	17,6%	2853
Een urban-, rap- of hiphop optreden	16,8%	2717
Een museum, kunstgalerij of tentoonstelling in het buitenland	11,7%	1893
Een culinair evenement	11,5%	1858
Een optreden van pop-, rock-, bluesmuziek	9,7%	1568
Een optreden van tumba, seu, tambumuziek	9,4%	1513
Een voorstelling van klassiek ballet of moderne dans	8,0%	1296
Een voorstelling van volksdans, tango, salsa, stijldans, street-of breakdance	6,3%	1025
Een jazz optreden	5,4%	877
Een optreden van klassieke muziek	4,1%	670
Een lezing over cultuuroverdracht	3,9%	626
Een cabaret of stand-up comedy voorstelling	2,6%	414
Een literaire avond of voorleesavond	2,0%	330

Tabel 40. bezochte of bijgewoonde culturele activiteiten (20-34)		
Type culturele activiteit	Percentage	Absoluut
Een film	71,9%	19477
Een dansfeest met optreden van muzikanten	48,6%	13169
Een optreden van Curacaose pop(ulaire) muziek	34,2%	9274
Een toneelvoorstelling	28,4%	7683
Een wandeling met gids	25,9%	7009
Een dance- of house feest met optreden van een dj of vj	25,5%	6905
Een optreden van tumba, seu, tambumuziek	24,8%	6708
Een optreden van gospelmuziek	22,5%	6086
Een urban-, rap- of hiphop optreden	19,7%	5338
Een culinair evenement	18,7%	5064
Een jazz optreden	15,4%	4170
Een museum, kunstgalerij of tentoonstelling op Curaçao	15,2%	4123
Een optreden van pop-, rock-, bluesmuziek	11,2%	3042
Een museum, kunstgalerij of tentoonstelling in het buitenland	8,8%	2375
Een voorstelling van volksdans, tango, salsa, stijldans, street-of breakdance	7,8%	2119
Een cabaret of stand-up comedy voorstelling	5,6%	1520
Een lezing over cultuuroverdracht	5,4%	1467
Een optreden van klassieke muziek	5,1%	1380
Een voorstelling van klassiek ballet of moderne dans	4,9%	1325
Een literaire avond of voorleesavond	3,7%	1009

Tabel 41. bezochte of bijgewoonde culturele activiteiten (35-49)		
Type culturele activiteit	Percentage	Absoluut
Een film	53,7%	16617
Een dansfeest met optreden van muzikanten	34,7%	10741
Een toneelvoorstelling	26,5%	8189
Een wandeling met gids	22,3%	6889
Een optreden van Curacaose pop(ulaire) muziek	19,8%	6117
Een culinair evenement	17,9%	5539
Een jazz optreden	17,1%	5298
Een dance- of house feest met optreden van een dj of vj	17,1%	5298
Een museum, kunstgalerij of tentoonstelling op Curaçao	15,3%	4721
Een optreden van tumba, seu, tambumuziek	13,9%	4286
Een optreden van gospelmuziek	11,2%	3468
Een museum, kunstgalerij of tentoonstelling in het buitenland	10,9%	3372
Een optreden van pop-, rock-, bluesmuziek	10,3%	3178
Een optreden van klassieke muziek	6,5%	2023
Een urban-, rap- of hiphop optreden	6,4%	1974
Een lezing over cultuuroverdracht	6,2%	1927
Een voorstelling van volksdans, tango, salsa, stijldans, street-of breakdance	6,1%	1879
Een voorstelling van klassiek ballet of moderne dans	5,8%	1782
Een cabaret of stand-up comedy voorstelling	5,6%	1734
Een literaire avond of voorleesavond	4,5%	1397

Tabel 42. bezochte of bijgewoonde culturele activiteiten (50-64)		
Type culturele activiteit	Percentage	Absoluut
Een film	39,4%	13716
Een dansfeest met optreden van muzikanten	30,5%	10616
Een toneelvoorstelling	25,0%	8680
Een optreden van gospelmuziek	21,8%	7581
Een museum, kunstgalerij of tentoonstelling op Curaçao	19,0%	6623
Een wandeling met gids	17,4%	6036
Een culinair evenement	16,8%	5833
Een jazz optreden	15,3%	5335
Een museum, kunstgalerij of tentoonstelling in het buitenland	15,3%	5327
Een optreden van tumba, seu, tambumuziek	13,6%	4742
Een optreden van Curacaose pop(ulaire) muziek	13,5%	4704
Een voorstelling van volksdans, tango, salsa, stijldans, street-of breakdance	9,2%	3187
Een optreden van klassieke muziek	8,6%	2977
Een literaire avond of voorleesavond	7,8%	2726
Een lezing over cultuuroverdracht	7,5%	2601
Een dance- of house feest met optreden van een dj of vj	7,4%	2559
Een optreden van pop-, rock-, bluesmuziek	6,9%	2395
Een cabaret of stand-up comedy voorstelling	4,5%	1553
Een voorstelling van klassiek ballet of moderne dans	4,3%	1508
Een urban-, rap- of hiphop optreden	2,2%	756

Tabel 43. bezochte of bijgewoonde culturele activiteiten (65+)		
Type culturele activiteit	Percentage	Absoluut
Een film	20,2%	4930
Een optreden van gospelmuziek	18,3%	4472
Een dansfeest met optreden van muzikanten	17,8%	4344
Een toneelvoorstelling	16,4%	4000
Een museum, kunstgalerij of tentoonstelling op Curaçao	12,0%	2928
Een museum, kunstgalerij of tentoonstelling in het buitenland	9,7%	2360
Een wandeling met gids	9,1%	2217
Een culinair evenement	8,2%	1996
Een jazz optreden	7,1%	1745
Een lezing over cultuuroverdracht	7,0%	1703
Een optreden van tumba, seu, tambumuziek	6,7%	1630
Een voorstelling van volksdans, tango, salsa, stijldans, street-of breakdance	6,5%	1592
Een optreden van Curacaose pop(ulaire) muziek	6,1%	1492
Een optreden van klassieke muziek	6,0%	1460
Een literaire avond of voorleesavond	4,9%	1202
Een dance- of house feest met optreden van een dj of vj	4,4%	1086
Een optreden van pop-, rock-, bluesmuziek	3,8%	918
Een voorstelling van klassiek ballet of moderne dans	3,2%	770
Een cabaret of stand-up comedy voorstelling	1,9%	467
Een urban-, rap- of hiphop optreden	1,8%	433

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS CURAÇAO

WTC-Building, Piscaderabay z/n | Willemstad | Curaçao

T: (+599-9) 839-2300

E: info@cbs.cw | www.cbs.cw

FB: [cbscur](https://www.facebook.com/cbscur)